Dyscalculieprotocol

Al Amana College

Inhoud

Inleiding

1. Wat is dyscalculie?
2. Dyscalculiebeleid Al Amana College
3. Dyscalculieverklaring en-onderzoek
4. Begeleiding
5. Faciliteiten bij toetsen
6. Faciliteiten bij het school- en eindexamen

Bijlage: Dyscalculiekaart

Inleiding

In dit dyscalculieprotocol van het Al Amana College kunt u lezen hoe het beleid voor leerlingen met dyscalculie is vormgegeven. Hoewel er geen wettelijke richtlijnen zijn voor leerlingen met dyscalculie, wordt dyscalculie erkend als een officiële leerbeperking.

Het Al Amana College wil leerlingen met dyscalculie optimaal faciliteren en ondersteunen zodat zij zich maximaal kunnen ontwikkelen om te kunnen functioneren in de maatschappij. Dit doen wij op verschillende manieren.

In de eerste plaats begeleiden wij leerlingen met een formele dyscalculieverklaring om een opleiding te volgen die overeenkomt met hun cognitieve capaciteiten. Daarnaast leren we deze leerlingen gestructureerde methoden aan om problemen op te lossen en helpen we hen vaardigheden te ontwikkelen om met hun dyscalculie om te gaan.

Om dit te bereiken, biedt het Al Amana College leerlingen gedurende de gehele schoolloopbaan extra ondersteuning. De faciliteiten en begeleiding van leerlingen met dyscalculie worden aangepast aan de individuele, specifieke behoeften van de leerling.

1 Wat is dyscalculie?

Het woord dyscalculie is afkomstig uit het Grieks en wordt letterlijk vertaald als ‘niet kunnen rekenen’. 'Dys' staat voor beperkt functioneren, en 'calculie' verwijst naar rekenen. Dyscalculie is een stoornis waarbij mensen hardnekkige problemen hebben met het leren, onthouden en toepassen van reken- en wiskundevaardigheden, zelfs na adequaat onderwijs.

De rekenproblemen die zich voordoen bij dyscalculie variëren. Het vermogen om te rekenen vereist namelijk een breed scala aan vaardigheden, waaronder telvaardigheid, begrip van getallen, kennis van rekenkundige handelingen en het vermogen om problemen om te zetten in rekenkundige bewerkingen. Daarnaast vereist rekenen cognitieve vaardigheden, zoals leesvaardigheid en algemene probleemoplossende vaardigheden. Bovendien is een goed functionerend geheugen van essentieel belang. Problemen kunnen zich op elk van deze gebieden voordoen. Dat kan leiden tot de diagnose dyscalculie.

2 Dyscalculiebeleid Al Amana College

Bij het centraal eindexamen worden aan leerlingen met dyscalculie dezelfde eisen gesteld als aan hun medeleerlingen. Wel hebben leerlingen met dyscalculie recht op bepaalde ondersteunende faciliteiten en hulpmiddelen. In de bovenbouw ligt de nadruk op het leren omgaan met dyscalculie en het gebruik van hulpmiddelen om aan de gestelde eisen te voldoen.

Het dyscalculiebeleid van Het Al Amana College heeft de volgende doelen:

- Leerlingen met dyscalculie in staat stellen een opleiding te volgen die past bij hun cognitieve capaciteiten.
- Leerlingen ondersteunen bij het omgaan met hun dyscalculie.

- De functionele vaardigheden vergroten die ten grondslag liggen aan de rekenproblemen, indien nodig met behulp van ondersteunende middelen.

3 Dyscalculieverklaring en-onderzoek

Bij de inschrijving van een leerling met dyscalculie op onze school is het van belang dat een kopie van de dyscalculieverklaring en bij voorkeur ook het onderzoeksverslag worden opgenomen in het leerlingendossier. In de meeste gevallen wordt de dyscalculieverklaring, met de toestemming van de ouders, door de school van herkomst meegestuurd als onderdeel van het overdrachtsdossier. Als de verklaring ontbreekt in het dossier, zullen wij contact opnemen met de ouders/verzorgers om een kopie van de dyscalculieverklaring op te vragen.

Een geldig psychologisch onderzoek voldoet aan de criteria zoals gedefinieerd door de Nederlandse Vereniging tot Ontwikkeling van het Reken- en Wiskundeonderwijs (2012). Het onderzoek moet worden uitgevoerd door een professional die is gekwalificeerd als psychodiagnostisch onderzoeker en die specialist is op het gebied van leerstoornissen.
Het onderzoek dient de volgende aspecten te omvatten:

- Een onderkennende diagnose om dyscalculie vast te stellen.
- Een verklarende diagnose om de oorzaken van dyscalculie te achterhalen.
- Een handelingsgerichte diagnose met aanbevelingen voor interventies.
- De conclusie van het onderzoek toont aan dat uit psychodiagnostisch onderzoek is gebleken dat de leerling dyscalculie heeft.

Begeleiding

De begeleiding van leerlingen met dyscalculie is een gezamenlijke taak van alle betrokkenen: leerlingen, hun ouders, mentoren, vakdocenten, de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog en de schoolleiding. Begrip voor de problematiek en een gezamenlijke aanpak zijn belangrijk voor de motivatie en het succes van deze leerlingen.

Het ondersteuningsteam zorgt ervoor dat leerlingen met dyscalculie in het leerlingvolgsysteem (LVS) worden geregistreerd en dat het wordt opgenomen in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerlingen. In de eerste weken van het schooljaar heeft de leerling een kennismakingsgesprek met de ondersteuningscoördinator/ orthopedagoog waarin de volgende zaken worden besproken:

- Informatie over de procedures voor dyscalculie op het Al Amana College.
- Inventariseren wat de leerling nodig heeft.
- De beschikbare ondersteuningsmogelijkheden en of deze geschikt zijn voor de leerling.
- De leerling krijgt de opdracht om boven alle overhoringen en toetsen een R (rekenstoornis) te schrijven als geheugensteuntje voor de vakdocent.

Gedurende de eerste periode van het schooljaar krijgen leerlingen met dyscalculie begeleiding van zowel de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog als de mentor. De mentor meldt de leerlingen aan bij de ondersteuningscoördinator op basis van hun prestaties of als de leerlingen zelf aangeven dat ze behoefte hebben aan extra ondersteuning. Dit betekent dat leerlingen met dyscalculie die goed

presteren alleen extra ondersteuning krijgen als ze daar expliciet om vragen. Leerlingen kunnen gedurende hun hele schoolloopbaan worden aangemeld bij de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. Bij de aanmelding vermeldt de mentor kort de structurele problemen waarbij langdurige hulp noodzakelijk is. De ondersteuningscoördinator/orthopedagoog, de mentor en de leerling stellen in overleg vast welke aanvullende ondersteuning de leerling nodig heeft.

Begeleiding ondersteuningscoördinator/orthopedagoog

In het begin van het schooljaar krijgen alle leerlingen met dyscalculie begeleiding van de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog, de mentor en de vakdocent. De leerlingen hebben de mogelijkheid om wekelijks in groepsverband samen te komen. Met ondersteuning van de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog bespreken ze hier verschillende aspecten rond dyscalculie op school. Er komen onderwerpen aan bod zoals leerstrategieën, handige oefenprogramma's zoals Rekenweb en individuele hulpvragen van de leerlingen. Ook hebben de leerlingen gelegenheid om tips en ervaringen met elkaar te delen.

Om ervoor te zorgen dat alle docenten weten welke leerlingen dyscalculie hebben, maakt het ondersteuningsteam een 'dyscalculielijst' met de namen van alle leerlingen met dyscalculie. Deze lijst staat in SharePoint en is inzichtelijk voor alle docenten. Daarnaast wordt voor elke leerling in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en in het leerlingvolgsysteem (LVS) aangegeven dat hij of zij dyscalculie heeft. Alle leerlingen die op deze lijst staan, schrijven bovenaan hun toetsen, verslagen en PTA's een hoofdletter R (rekenstoornis).

Begeleiding in de klas

Uitgangspunten zijn:

- Elke docent weet welke leerlingen in zijn klas dyscalculie hebben.
- De docenten weten hoe ze met deze leerlingen moeten omgaan.

5 Faciliteiten en hulpmiddelen bij toetsen

De extra faciliteiten bij toetsen verschillen per leerling. Wij zorgen ervoor dat we elke leerling met dyscalculie binnen de regelgeving maximaal faciliteren om toetsen en examens zo goed mogelijk te kunnen maken.

Er zijn enkele afspraken gemaakt over het toetsen en het beoordelen van taken van leerlingen met dyscalculie. De vastgelegde maatregelen zijn (deels) toegestaan bij reguliere toetsen en mogen worden ingezet bij de vakken wiskunde, natuur- en scheikunde, biologie en economie.

De leerlingen mogen een rekenmachine gebruiken, mits dit wordt vermeld in de handelingsadviezen van de dyscalculieverklaring en/of het onderzoeksrapport. De inzet van een standaard rekenkaart is toegestaan, zoals is vastgesteld door het College van Toetsen en Examens (CvTE).

6 Faciliteiten bij het school- en eindexamen

Aanpassingen centraal schriftelijk eindexamen

Artikel 55 van het Eindexamenbesluit geeft de directeur de bevoegdheid toe te staan dat een leerling met een beperking, waaronder dyscalculie, het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die leerling, mits er een deskundigenverklaring is waarin die aanbevelingen staan. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Aan de onderwijsinspecteur moet worden gemeld aan welke leerlingen welke faciliteiten worden verleend.

De volgende aanpassingen en hulpmiddelen kunnen bij het centraal examen worden ingezet:

- Verlenging van de duur van de examenonderdelen waarbij rekenwerk een belangrijke rol speelt. Het gaat om de vakken rekenen, wiskunde, natuur- en scheikunde, biologie en economie en om een verlenging van maximaal een halfuur per onderdeel.
- Gebruik van een rekenmachine bij examenonderdelen waarbij rekenwerk een belangrijke rol speelt. Het gaat om de vakken wiskunde, natuur- en scheikunde, biologie en economie.
  Bij alle (reken)vakken is een ‘gewone’ rekenmachine toegestaan.
- Gebruik van een standaard rekenkaart. Leerlingen met dyscalculie mogen bij het centraal examen geen gebruikmaken van een formulekaart of van rekentabellen. Kennis van de formules behoort tot de exameneisen.

Voorwaarden die hierbij worden gesteld:

- Een geldige dyscalculieverklaring.
- Een deskundigenverklaring met de benodigde aanbevelingen.
- De inspecteur meldt de aanpassingen bij de inspectie in het internet schooldossier (ISD).

Aanpassingen schoolexamen

De school heeft beperkte mogelijkheden om aanpassingen te doen bij het schoolexamen. De school mag tijdens de schoolexamens rekening houden met de beperking van een leerling, maar moet de aanpassingen strak omschrijven. Het einddoel moet hetzelfde zijn als voor leerlingen zonder dyscalculie. De school bepaalt zelf welke aanpassingen worden toegestaan.

Mogelijke aanpassingen en hulpmiddelen:

- Verlenging van de duur van de schoolexamenonderdelen. Richtlijn: 20% extra toetstijd. Dit geldt voor vakken waarbij rekenen een belangrijke rol speelt: wiskunde, economie, natuur- en scheikunde en biologie.
- Inzet van de standaard rekenkaart.
- Gebruik van een rekenmachine.

Rol van de examencommissie

De examencommissie regelt bij PTA-weken en bij het centraal schriftelijk eindexamen de zaken rondom de aanpassingen en hulpmiddelen voor leerlingen met dyscalculie.

Rol van de docenten

Wanneer bepaalde aanpassingen en/of hulpmiddelen zijn toegekend door de examencommissie, zorgen de docenten ervoor dat de faciliteiten beschikbaar zijn.